

acte van 28 september 1336 is sprake van huizen aan de Rieddijcke (Rietdijk of Vissersdijk)⁶⁹) in het Westnieuwland.

In de regeling betreffende het onderhoud van de heulen en bruggen van 23 juni 1373⁷⁰) komen o.a. voor de Oostnieuwlandsbrug (later Hoenderbrug) en de Westnieuwlandsbrug (bij Grotemarkt) als bruggen over de haven respectievelijk naar het Oost- en Westnieuwland. Het Westnieuwland werd enige jaren later, in 1384⁷¹), aan de stad in erfpacht gegeven, een erfpacht die in 1402⁷²) werd afgekocht, zodat van toen af de stad daar volledige zeggenschap had. De beide Nieuwlanden werden in het zuiden begrensd door de kreken ter plaatse van de latere Blaak en Nieuwehaven.

Na 1340 en 1358 volgde op 20 augustus 1412 een nieuwe stadsuitbreiding, die te danken was aan de voortdurend in geldnood verkerende graaf Willem VI⁷³). De stadsvrijheid werd uitgebreid 1. met alle water en land tussen de Nieuwlanden en de halve Maas, westwaarts tot de Schiedamsedijk, oostwaarts tot de Oostpoort; 2. met stroken grond van 10 gaarden aan weerszijden van de Schiedamsedijk tussen Westpoort en Coolhoek (Vasteland), van de Rotte tot de Broekheulse watering (Kootsekade) en van de Rotterdamse Schie tot Overschie; 3. het ambacht van Rubroek en een strook van 10 gaarden daarbuiten (Dirk van der Leck, heer van Kralingen, kreeg in 1416 die strook voor zover van zijn gebied afhandig gemaakt, terug⁷⁴)). Het ambacht van Rubroek, dat in 1398 nog in leen gegeven was aan Jan die Koc⁷⁵), behoorde voortaan onbetwist tot de jurisdictie van Rotterdam.

Kort na 1412 zou aan het graven van de nieuwe zuidvesten (tracé Blaak-Nieuwehaven) begonnen zijn⁷⁶); in de stadsrekening van 1426/27 komen diverse posten voor, die wijzen op grote activiteit met betrekking tot de stadsversterking in deze jaren van strijd tussen Jacoba van Beieren en Philips van Bourgondië⁷⁷). Ik wees op de aanleg van een Oostvest (tracé Boschlaan-Warande). Er ontstonden doorlopende wallen met blokhuisen op de gevaarlijkste punten, zoals aan de ingang van de Oudehaven – Havesteyn, huis ter Merwe en huis ter Donck – en voorts rondom de gehele stad⁷⁸).

Rotterdam kwam in de vijftiende eeuw veel te ruim binnen zijn vesten te liggen; gedeelten – vooral in het noorden – waren 'weinig bewoont en betimmert' en voor de kleine afnemende